

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za izvenzemato celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 120. — ŠTEV. 128.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1873
NEW YORK, THURSDAY, MAY 22, 1930. — ČETRTEK, 22. MAJA 1930

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

NASLEDNICA MAHATME GANDHIJA ARETIRANA

ANGLEŠKE OBLASTI SO ARETIROALE SAROJINI NAIDU IN GANDHIJEVEGA SINA

Indijska policija je pognala v beg nacionaliste, ki so hoteli napasti soline, ter ranila nad dvesto petdeset oseb. — Bitka med policijo in nacionalisti je trajala več kot eno uro. — V Bombaju je bilo aretiranih sto oseb.

BULSAR, Indija, 21. maja. — Indijska domača policija je odbila napad indijskih nacionalistov, ki so hoteli navaliti na soline v Dharasani ter pri tem ranila več kot dvesto oseb.

Voditelji prostovoljcev izjavljajo, da je bilo ranjenih ned 250 oseb.

Slavna indijska pesnica Mrs. Sarojini Naidu, ki je vodila napad, je bila aretirana. Aretiran je bil tudi drugi sin Mahatme Gandhija.

Poškodovanje so odvedli v začasno bolnico, kjer je poročevalec United Press naštrel več kot dvesto ranjencev.

Boj med prostovoljci in policijo je trajal več kot eno uro. Za ranjence se je zavzel Rdeči križ indijskega narodnega kongresa.

Vsi indijski domači listi so prenehali začasno izhajati v protest proti odredbi, ki omejuje prostost tiska.

Gandhijeva naslednica, Mrs. Naidu, se ni sama udeležila napada, pač pa je podigala prostovoljce z ognjevitimi govorji. Pozneje se je podala k solinam ter je bila aretirana, ko je opazovala svoje tovariše pri delu.

Razen Mrs. Naidu sta bila aretirana tudi dva bivša prijatelja in tovariša Gandhija. Zagovarjati so bodo morali, ker so sklicevali zborovanja brez dovoljenja.

V Bombaju je bilo aretiranih danes nad sto ljudi. Petindevetdeset so jih aretirali, ko so skušali vtretje napasti soline v Wadali. Ostali so bili aretirani pred narodno kongresom, hišo, ko je tristo policistov pod vodstvom pmožnega komisarja in štirideset drugih častnikov vdrlo v poslopje in zaplenilo večje število dokumentov.

Več sto prostovoljcev je danes napadlo urade Indijske banke, vsledcesar je bilo poslovanje jako ovirano. Prostovoljci so namreč izvedeli, da je manager banke pomagal policiji pri napadu na indijske upornike.

Dasi je manager to obdolžitev odločno zanikal so prostovoljci še nadalje razgrajali pred poslopjem.

Voditelji Narodnega kongresa so izjavili, da je bilo šestdeset prostovoljcev ranjenih, ko je navalila policija na kongresno poslopje. Dvajset izmed teh se jih nahaja v bolnici.

Proglašena je bila delna stavka, vsled česar so morali zapreti borzo.

Po zvršenem napadu je ljudska množica pretepla dva policijska inšpektorata pred mestno hišo.

TRETJA OBLETNICA LINDBERGHOVEGA POLETA

ST. LOUIS, 21. maja. — Neformalen sprejem se je vrnil pod avtopljo Lindberghovega konjetka, da se proslavi tretjo obljetnico poleta iz New Yorka v Pariz. Nikake godbe, paradi ali govorov ni bilo ob priliki.

UPANJE EVROPE JE — FAŠIZEM

MILAN, Italija, 21. maja. — Ministrski predsednik Mussolini je danes inavguriral novi dom milanskega "fasista" ter izjavil pri tem: — Evropa, razščarana in razdrojena, ne bo našla svoje rešitve drugače kot potom fašizma.

PRVI FRANCOSKI VOJAKI SO ŽE ODŠLI

BINGEN, Nemčija, 21. maja. — Francoske čete so danes zjutraj zapustile to mesto. Odhod se je izvršil skoraj popolnoma neopazovan in brez vsakih formalnosti.

FRANKFURT OB MENI, 21. maja. — Izpraznjenje Porenske se je pričelo. Težka artilerija, pionirji in druge čete se pomikajo proti Franciji, kar pomenja konečni odhod francoskih vojakov.

Naročite se za "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

KOLIKO PIJAČE POPIJE "SUHA" AMERIKA?

Uradnik družbe, ki nasprotuje prohibiciji, je objavil kako zanimive številke. — Stevilo jetnikov se veča.

Včeraj je imel pred newyorskim Družbo za Socijalno Delo zanimivo predavanje John C. Gebhart, ravnatelj preiskovalnega urada Družbe, ki nasprotuje prohibicijskemu amendmantu.

Dokazal je, da se v suhi Ameriki p. piše vsako leto zad na tisoč pet milijonov dolarjev opojnih pijač.

Amerikanec popije 180 milijonov galon žganja, 150 milijonov galon vina, in nekako 630,000 galon piva.

Odkar je bila uveljavljena prohibicija, popije skoraj prav toložko žganja, kot so ga izplili prej, a dva krst toliske vina in eno četrino toliske piva.

V nasprotju z Združenimi državami, kažejo tise druge dežele, ki so sprejele regulacije glede prodaje opojnih pijač, veliko izboljšanje leta 1920.

Suhši trdijo, da je povzročila dozdevno prosperitetu prohibicije, kar pa nikakor ni res. To izboljšanje je treba v prvi vrsti pripisovati boljšim strojem in boljšim razdelitvam.

Na vprašanje, če je prohibicija odgovorna za večje število kaznenev, je težko odgovoriti. Nepobitna resnica je pa, da so zapori ključni, temu polni, čeprav je v deželi prohlej.

MESTO MIAMI POVABILO BYRDA

MIAMI, Fla., 21. maja. — Mesto Miami je čestito podpadmiralo Byrdu na značilen uspehu, katerega je dosegel v Antarktiku. Ko so bila vratila v New York, je bil povabljena, naj se ustavi tamkaj ter sprejem čestitke Miamija ter njegovega prebivalstva.

Zupan Reeder mu je brzojavil ter izrekel želje prebivalstva.

ROMANJE NA GROBOVE

Pred kratkim se je podalo v Francijo več sto Amerikank, ki so izgubile svoje sinove v svetovni vojni. Slika nam kaže slovo pred newyorskim mestno hišo.

NESTRPNO PRIČAKOVANJE V BRAZILIJI

Veliki nemški vodljivi zrakoplov leti z naglico 65 milijonov uro proti Perambucu v Braziliji.

LITTLE ROCK, Ark., 20. maja. — Reki Ouachita in Red River neprestano naraščata, vesel česar je Rdeči križ ojačil oddelek reševalcev in se preskrbel z novimi zalogami.

Številni begunci naraščajo v Canyon okraju. Ljudje niso mogli razen golega življenja ničesar rešiti.

V enem samem okraju je preplavljenih 32,000 akrov zemlje ter je nad sedemsto oseb brez strehe.

Begunci prenočujejo v začasnih kempih oziroma železniških karav. Sinoči so v neki kampi razdelili zadaji hlebec kruha, dočim je dolga vrsta ljudi še vedno čakala, da dobije kaj hrane.

V neki kampi je nastanjena zamorska družina, ki steje sedemnajst glav.

Od nikjer ni bilo nobene pomoci.

Pri vratih je sedela štirinosemdesetletna babica, udarjala ha kitaro in peli:

"V Božu zaupajmo! Bog nam bo pomagal!"

Dostavil je, da se polet brezhibno vrnil in da so na krovu vse zdravi.

SEJM SE BO SESTAL V PETEK

VARŠAVA, Pojaska, 21. maja. — Predsednik pojske republike, Moscicki, je sklical Sejm k izvarednemu zasedanju v petek, soglasno z ustavo, ki dolga, da je treba sklicati posebno zasedanje, kakorčo zahteva to zadostno število poslancev. Sestanek bo zanimiv, ker bo sklical opozicijo izbačenit polkovnika Prystova, delavskega ministra, katerega je obdržala vladna klubna mozaupnica, katero je izrekel Sejm.

ZAMORSKA VAS ZCORELA

BUDIMPEŠTA, Madarska, 20. maja. — Madarska vas Takássi je zgorala danes do tal. Požar je vpečeli skoro dvesto hiš. Domnevajo se, da je zahteval ogenj tudi več človeških žrtv, čeprav so dosedaj ugotovili identičnost le dveh oseb.

Škodo cenijo na nekako pol milijona dolarjev.

ZAMORSKA VAS ZCORELA

PRAGA, Čehoslovaška, 21. maja. — Socijalistični list "Pravo Lidu" je objavil danes članek, v katerem se glasi, da skuša Mussolini spraviti na prestol Madarske nadvojvodovo Ottona, sina prejšnjega avstrijskega cesarja Karola. Uvodni korak je bil baje, ko se je nadvojvodova zarobil z najmlajšo hčerko italijanskega kralja.

Dne 22. novembra bo postal princ Oton polnoleten in ob tej priliki namerava baje ogrski parlament proglašiti Madarsko za kraljevino.

Parker ni vložil nikakega priziva, ampak se je takoj podal v St. Quentin jetnišnico.

ZAMORSKA VAS ZCORELA

ZAMORSKA VAS ZCORELA

SAKSER STATE BANK

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Schaefer, President Louis Benedik, Treasurer
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Ca celo leto velja list na Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00
to Kanado	Za pol leta	\$3.50
da pol leta		\$2.00
Ca celo leto	Za iznosomstvo na celo leto	\$7.00
Ca četr leta	Za pol leta	\$1.50
	Subscription Yearly \$6.00.	\$3.50

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" inhaia vseki dan izvzemni nedelj in praznikov.

Sopstven brez podpis in cestovost se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati podljati po Money Order. Pri spremembni kraju naročnikov, prosimo, da se nas tudi prejšnje blagovne nášnani, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2575

ZANIMIV PROCES

V okrožnem sodišču v Sheboygan, Wis., se je vršil tekom prejšnjih tednov proces, katerega so zasledovali politiki cele države z velikim zanimanjem.

Proces je bil naperjen proti governerju Walterju J. Kohlerju, ki je bil obtožen, da se je tekom svoje volitve kampanje posluževal koruptnih praktik.

Zahtevajo, naj se ga odstrani iz urada, ker se je pregrebil proti postavnemu določbi, ki mu ne dovoljuje več potrošiti v kampanjske svrhe kot štiritoč dolarjev.

Nasprotniki so pa dokazali, da je Kohler potrošil na stotisoč dolarjev samo, da je dosegel svoj cilj, da je bil izvoljen glavarjem države Wisconsin.

Tekom procesa so skušali dokazati, da se je posluževal Kohler svoje trgovine, milijonskega podjetja, da ustreza razpoloženje za svojo izvolitev.

Nadalje je baje v okrajih, kjer stanujejo njegovi uslužbenci, prirejal velika slava, samo da bi jih pridobil zase.

Po triindvajset dni trajajočem procesu je bilo predloženih poročnikom več vprašanj, na katera so pod takozvanim "special verdict-on" odgovorili v negativnem zmislu.

Z drugimi besedami pomenja to, da porota ne smatra Kohlerja krivim, dočim si pridružuje končno odločitev sodnik, ki je vodil proces.

Če se bo tudi sodnik pridružil umenju poročnikov, bodo državne oblasti vložile priziv proti razložbi.

Odstavitev governerja Kohlerja zahteva predvsem progresivno krilo republikanske stranke, katerega kontrolirata brata LaFollette.

Robert La Follette je zvezni senator v Wisconsinu, njegov starejši brat Philip se je sicer precej udejstival v državni politiki, ni pa dosedaj imel še nobenega urada. Naenkrat se je pa zazdelo Philipu, da bi governerska služba ne bila preslabna.

Kohler se je nameraval zopet potezati za governerstvo, toda ker se je vršil proti njemu proces, ne pride več vpoštev kot kandidat, in Philipu LaFollettu je pot tako rekoč odprta.

Ako človek natančno premisli, pride do zaključka, da se je vnuč boj med progresivnim in konservativnim krilom republikanske stranke. To je boj za kontrolo.

Od izida tega boja je odvisna politična usoda Philipa LaFolletta in njegovega brata Roberta.

Obeh obrov bratov, pokojni senator Robert M. LaFollette, je popolnoma kontroliral republikansko stranko v Wisconsinu.

Njegova sinova skušati obdržati to kontrolo, in vprašanje bodočnosti je, če se jima bo posrečilo.

Nesreča ne počiva!

Tudi sicer vs. Podvrženi ste eni ali drugi vsek dan.
KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAZBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK!

All ste že zaznavali za slučaj bolzeni, nesodod ali smrtili. Ako ne, sedaj pristope takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jedinote. Naša jednota plačuje največ polnilne podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1,000,000.00, članstva nad 20,000. Nova društva se leško ustanovijo v Združenih državah ali Kanadi z 5. članji. Pristopajmo prosti. Berite najbolj slovenski tedenik "Novo Dobro", glasilo ISK. Pisati po pojasnilu na glavnega tajnika, Joseph Pishler, Ely, Minnesota.

Iz Slovenije.

Dopisi.

Export, Pa.

(ki ga je pisala gospodinja Dolores svetuemu prvemu ljubimcu Janezu v staro domovino.)

Predragi moj Janez:

— O Ti preslaško ime — Janez, kako Te imam jaz rada.

Vse drhti in vse hrepene v meni po Tebi, preslaški moj Janez.

Pa le počakaj, saj se bova kmalu videla.

Dobrij šest tednov sem v tej čud-

je in celokupnega članstva. Dobro došle v naši naselbine!

28 maja se vrši konvenčni banket, katerega se udeleži več tukajšnjih odličnih Slovencev in Amerikanov. Banketa se udeleži tudi jugoslovanski konzul iz Chicaga s svojo ženo.

John Zorman.

Sacramento, Cal.

Morda bo prisel to pomlad? Morde bo v vročini pri nas? In ce ga to pomlad ne bo, in ce ga bomo vse poletje brezupno privabilo, se bo pač tedaj pojavit, ko bo sneg nale-

Tak je kot vreme. Pride in gre. Vredno se giblje kakor morje; v svojem gibaju je vrteči se zemlji podben. Ali pa vlaku, s katerim se vozi.

Povodenj, eksplozija v majni, narodna konvencija, ali karkoli izrednega — pa je on poleg — in bo pomagal vdovam in sirotom, tolazil bo ranjene in betežne — ce ni drugače, bo pa tudi delegatom na Islandu.

Včas, kadar mi je srce le preveč težko, grem malo na Coney Island pogledat, kjer si že vsaj nekliko ohladim svojo veliko ljubezen do Tebe.

Entveder greš v morje, imajo pa tudi take aparate na veter, da elovka prav do kosti prepriha, pusebno zensko, ce je bolj po modi občence.

In vse sorte se vidi na Coney Islandu.

Razen dedeev vidiš tudi razne druge divje živali.

Tako sem naprimer videla osla, ki je imel dve glavi, pa se tretja mu je izanek ušes poganjala.

Meni se je živalica v srce zasmila, kajti oslu je še ena glava odveč.

Drugi so se smeli, nene so pa kar sože zatlile, ko sem pomislila nate, predragi moj Janez!

In tudi morsko deklico sem viden.

Pet centov se plača, pa jo lahko vidiš.

Ko sem jo ogledovala, mi je rekel gospodar, da je imel prejšnji teden dve, pa se mu je mlajša skujala in je šla priafuri.

Se sam ne ve, kako je šla, ce po suhem ali po vodi.

Saj veš, kakšna je morska deklica: ni ne za takò, ne za takò. Z eno besedo — zaní!

In ko sva se tako naprej pogovarjala, mi je kar ponudil njenemesto in petindvajset dolarjev na teden ter trikeld, ki znese dvajset dolarjev, ce se znaš po vodi prav komandirati.

Enkrat sem že mislila reći "Ja", pa sem se koj preimljil, ko sem nate pomislima, predragi moj Janez.

Le kaj bi ti revez pocel, ce bi se Tvoja Katra — pardon — Dolores — v morsko deklico izpremenila. Le kaj bi ti pocel, duša moja draža, prezlatega sreca?

Vse to mi je šlo po glavi, zato sem pa dedea po glavi flosknila in sem mu rekla:

— Kar sam bodi morska deklica, saj si dovolj vampast in mehurast. Poraziraj se v morska deklica postani, saj takoalitajo nisi za nobeno drugo rab!

Tako sem mu povedala.

Ali mu nisem dobro povedala, prezlati moj Janez!

Midva sva pa še sta starci, kaj ne, in se vedno taka ostaneva, kaj ne, predragi moj Janez?

Pa nikar nič ne zameri in natanečno moje drugo pismo preberi, ki ti ga bom drugi teden poslala.

Caka Te veliko presenečenje.

Vedno ne povem zaenkrat. Rečem te: veseli se duša draga in skrbno sparaj, da boš cimprej našparal za šifkarto.

Te prisreno pozdravljam.

Tvoja edina

Dolores Katra.

NAZNANO.

Društvo štv. 581 v St. Marys, Pa.

je sklenilo, da priredi dne 1. junija Pie-Nic na starcu prostoru, kot prejšnja leta v korist društvene blagajne.

Zabljenti ste vsi Slovenci in bratje Hrvatje, iz tega mesta in okolice kakor tudi iz Duranji City, Kane in Ridgway, da se tega Pie-Nic počasno obrede. Preskrbleno bo vse in zato ne bo nobenemu fal, ki se bo udeležil.

Na svidenje!

Poročevalce.

Dne 26. maja se prične tukaj v prostorih Slovenske Katoliške Šole konvencija Sloven. Ženske Zvezze. Pozdravljam delegacije in glavne odbornice S. Z. Z. Deluite za napredek in uspeh svoje organizaci-

Peter Zgaga

P I S M O

(ki ga je pisala gospodinja Dolores svetuemu prvemu ljubimcu Janezu v staro domovino.)

Predragi moj Janez:

— O Ti preslaško ime — Janez, kako Te imam jaz rada.

Vse drhti in vse hrepene v meni po Tebi, preslaški moj Janez.

Pa le počakaj, saj se bova kmalu videla.

Dobrij šest tednov sem v tej čud-

ni deželi, toda po pravici Ti povem, pradragni moj Janez, ta dežela je strasno čudna.

Res, da sem se zelo izobrazila v tem času, toda moje svec vedno le po Tebi k princi in Te želi prisreno objeti, preljubi moj Janez.

Zeninov sem imela od sile, pa sem si mislila:

— Kaj bi ti temi gospiskimi stri-galecami, ko pa trije takci niso za enega samega Janeza.

Vidiš, življenje vse sorte prinese, in za meno so še, da sem se jih konča otresala.

Toda ljubosumen ne smeti biti, predragi moj Janez.

Odkar sem v tej deželi, nisem imela z nobenim dedecem opravka in sem sploh najraje sama ter nōčem imeti z nikomur nicesar skup-

ščega.

Moja gospa me ima za jako pa-metno in se večkrat kaj pogovori-vava in si potoviza svoje bolečine.

Mene ponavadi glava boli, njo pa kaj drugega, ali pa nasprotio.

To sem Ti hotela reči, da je to tako čudna dežela, dokler sprahe ne znaš.

Je takorečo vse naročo.

Ko je bil nekdo gospod papir po-zabil, me je začel klicati in upiti: "Peper! Peper!"

Ker sem takrat le še malo nemško znala in nč angleškega, sem potrkała in sem mu popra pomnila, pa je bil nekaj casa strašno je-zen, nato se je pa neznamsko smej-ja in tudi jaz sem se smejala, pa se bolj bi se bila, ce bi se bil, mr-hila, s poprom potresel.

Vidiš, predragi moj Janez, to je moja edina zabava, da se včasi ma-lo nasmejam, kajti ponavadi le ja-kam od jutra do mraka do belega dne in po Tebi hrepenu. Sur!

Amprak spomno je pa tudi na Coney Islandu.

Včas, kadar mi je srce le preveč težko, grem malo na Coney Island pogledat, kjer si že vsaj nekliko ohladim svojo veliko ljubezen do Tebe.

Entveder greš v morje, imajo pa tudi take aparate na veter, da elovka prav do kosti prepriha, pusebno zensko, ce je bolj po modi občence.

In vse sorte se vidi na Coney Islandu.

Razen dedeev vidiš tudi razne druge divje živali.

Tako sem naprimer videla osla, ki je imel dve glavi, pa se tretja mu je izanek ušes poganjala.

Meni se je živalica v srce zasmila, kajti oslu je še ena glava odveč.

Drugi so se smeli, nene so pa kar sože zatlile, ko sem pomisnila nate, predragi moj Janez!

In tudi morsko deklico sem viden.

<p

AVSTRIJA IN NEMČIJA

Ko je bila 15. aprila podpisana avstrijsko-nemška trgovinska pogodba, da pričenja za avstrijsko gospodarstvo nova doba, doba razmah, tembolj, ker se je Avstrija po haški konferenci in po pariskem sporazumu o vzhodnih reparacijah oprostila težkih spon, ki so prvo desetletje avstrijsko republiko preostanek nekdanje velike gospodarske enote, ovirale v obnovi in razvoju. Nacionalistični krogi pa peli slavospev "gospodarskemu Anschlussu" mimo vseh mirovnih pogodb, gospodarski krogi pa so upali, da bodo naši v Nemčiji trdno oporo in gospodarsko zaslombo. Zlasti agrarni krogi, ki se so stalno borili proti uvozu agrarnih produktov z sosednimi državami, so računali s tem, da si bodo po sklenitvi trgovinske pogodbe z Nemčijo zavaruvali hrbe, proti Jugoslaviji, Poljski in Češkoslovaški.

V trdni veri, da se bodo njihove nade uresničile, so se agrarci zadnjega leta intenzivno pripravljali na povzdrogo avstrijske imetiske proizvodnje in z vsemi sredstvi pospeševali zlasti živilnoročje. Od vlad so izposavali lepi zmesek 10 milijonov šilingov, za nagrado veleposhestnikom in kmetom, ki bodo najbolj povečali proizvodnjo. N. v. vseh straneh se je delalo s polno paro, ob enem pa se je vrnila druga borba proti uvozu iz Jugoslavije in Poljske; vlaada se je moralna na pritisik agrarcev odločiti na revizijo trgovinskih pogodb s sosednimi državami.

Avstrijska agrarna ofenziva je pričela torej s polno paro, zaključek pa naj bi izvoril sklenitev trgovinske pogodbe z Nemčijo. Pogodba je sodila sklenjenja in uveljavljena, pričakovane ugodne posledice pa so izostale. Avstrijska industrija od pogodbe nima nikakoga haska, ker ne more konkurrirati z razvito in močno nemško industrijo. Edini pozitiven uspeh je videti morda v karteliziranju sosednjih industrijskih panov. To je pa tudi vse.

Naravnost katastrofalne pa so posledice za avstrijske agrarce. Z istim dнем, ko je bila avstrijska nemška trgovinska pogodba podpisana, je nemški parlament sprejet carinsko novočelo, ki nudi veliko zaščito nemškim agrarcem. To pa je na drugi strani zelo zadelo avstrijsko agrarno proizvodnjo. Prešibka, da bi mogla konkurrirati z drugimi agrarnimi državami, se je zanašala na to, da bi mogla računati vsej na nemški podporo v borbi proti Poljski, Jugoslaviji in Madžarski. Zgodilo pa se je že nasprotno. S pogodbo so se okoristili nemški agrarci, ki so zacetli na debelo uvažati ravno pridelke v Avstrijo. Zadnje dni so časti nemške svinje naravnosti preplavile avstrijski trg. Posledica tega je bila katastrofalen padec cen, kar predstavlja za avstrijske agrarce silen udarec.

Agrarni krogi so zadnje dni sklicali več konference, na katerih so razpravljali o novem položaju. Na vseh teh konferencah je prislo do izraza prepranje, da znači avstrijsko-nemška trgovinska pogodba katastrofo za avstrijsko agrarno proizvodnjo. Ce bo Nemčija nadaljevala s to "prijateljsko" trgovinsko politiko, bo avstrijsko podjetstvo popolnoma uničeno. Agrarni krogi zahtevajo hedač od Državnih rovarskih napadov.

BREZPLAČNI POK.
BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pok, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljan Združenih držav. Oglašate se za pojasmila v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12. soba št. 308, ali pa v pondeljek in sredo ob 3. do 5., soba št. 413.

VABILO

PRVI OBČNI ZBOR

SLOVENSKEGA DOMA

(AMERICAN SLOVENIAN AUDITORIUM)

253 IRVING AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

v nedeljo, dne 25. MAJA 1930

ZAČETEK GB 3 URI POPOLDNE V VELIKI DVORANI

Naš namen je pri tem občnem zboru pojasnititi in preprati celoten društvo, kakor tudi posameznike, da je podlaga našega SLOVENSKEGA DOMA NEPRISTRANSKA, ter želimo delovati z vsemi močmi za napredok istega. Z napredkom Slovenskega doma bo tudi bolj ozivelo društveno in sploh naše narodno gibanje v Greater New York. — Rabimo pa seveda za to so-delovanje društva in posameznih rokov, in čim bolj složno temo, tem večji bo vestranski uspeh.

Zato ujedno prosimo društvo, da na prihodnji sjeti ukrepa razno za napredok Slovenskega doma in izvolijo zastopnika, kateri bo nastopil na odru in povedal njih sugestije za bodoče složno delovanje.

Posebel se prositi še dramatična društva, da nastopijo s kakšno krasno pesmijo ali godbo. Katerim društvom bo mogoče nastopiti, prosimo, da to naznamo v odboru.

Po občnem zboru bo zabavo v spodnji dvorani.

VSTOPNINA PROSTA

Pridite toraj vsi in pokazite, da se zanimate za napredok svojega Slovenskega Narodnega Doma.

Vas pozdravlja —

ODBOJ

MIŠJA POPLAVA SE BLIŽA SEVERU

Kakor izgleda, so se letos različne pridrodne sile zarotile zoper celovito. Po nedavni katastrofalni povodni v južni Franciji prihajajo poročila o kobilini nadlogi v Egiptu in v Prednji Aziji, ki se širi celo preko meja dolesje občinega obsega. Severno - evropskim deželam pa grozi povodenje poter miši, ki se redno po daljših presekih v ogromnih množinah širi proti jugu ter na svojem potovanju uničuje vsakršno zelenje, ostanjuje pa se z rastlinjem in korinami.

Od časa do časa se v glodavci zaredi v milih zimah na desetletja v tedaj jih obide želja po potovanju. Opravijo se proti jugu in potujejo noč in dan. Kjerkoli se pojavijo, uničijo vso seetev, oglodajo celo drevne ljube in za njimi ne ostane niti najmanjša zelena bilka. Misi dobro plavajo, zato jih ne ustavijo niti največje reke, proti silnim mramom pa so brez moči tudi ptice ujede in gozda zverjad, ki sledi tem vlakovori in jih krepku unicijo. Dosej se se ni posredilo najti uspešnega sredstva proti tem skodljivcem. Lemicji se ne pojavljajo vsako leto v enakih množinah, nekatera leta pa kar preplavijo južnejše niziine. Leta 1907. in 1922 so na Svedskem in Norveškem opustili na tisoče kvadratnih milj obdelane zemlje in prodri preko morske ožine celo na Dansko. Običajno se njihov pohod konča ob morju.

Pri več znake nevernosti so severni kmetje že opazili. Pred vsem je letošnja mila zima na severu prispomogla, da se je miš razplodil do neverljivih množin. V prizadevanjih deželah pa so se že pojavili predhodniki in oznanjevalci nadlega: ccle jate jastrebov, skočev, orlov, kanj in vseh vrst. Ptice paropare so po svojem pridronem nagonu nadajoč obliknega plena, zato s ose že zbrale v niziinah. — Kljub neusmiljenemu uničevanju, ki preti mišjemu viaku iz zraka od tisočev roparjev in klub stotinam lisic, kun, podlastic in divjih mačk, ki sledi mišjemu pohodu, se zdi, da se število skodljivcev na zmanjša.

Kmetje so proti nadlogi s psi in mačkami popolnoma brez moči, kajti mis je na pohodu tudi bojevita in večji eksemplari se brez pomislike lotijo psov in mačk ter jih premagajo. Nesrečnemu ljudstvu, ki ga zadene mišja poplava, skoraj ne kaže drugega, kakor da brezdebelno čaka, da gre čudna nima daje. Silni napon vodi misi do morja, ali niti tu se ne ustavijo, marveč drve v vodo in plavajo, dokler ne dosežejo kakega otoka ali pa obnemorejo. Tak je običajno konec teh zagotonitih mišjin potovanj. Med tem pa v domačih tundrah se vedno ostane dovolj živali, ki se razplode in ob ugodnih prilikah z novo vojsko planejo proti jugu.

ROPARJI PO MILOSTI

BOŽJI

Neki Anglek, ki je na potovanju po Kitajski prepotoval severne predelne honanske pokrajine, pripoveduje, da so ti predeli popolnoma v oblasti velikih roparskih topov. Ta ozemlja je on sam prehodil brez skode le zato, ker si je najel za vodnika nekega bivšega roparskega glavarja, ki se je bil že umaknil v zasebno življenje, a je užival med svojimi nekdajnimi pajdaji še veliki ugled. Razbojniška vladavina je v tistih krajih že tako utrjena, da so voditelji dveh velikih topov zgradili na neki visoki planoti svetišče, a na svetišču je napis, ki izrecno veli, da so postavili to svetišče ti in ti roparji v Zahvalu bogovom, ki so jim pomagali, da so ugrabili toliko bogatih Kitajcev in prejeli zbrane velike od kupnine.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

PLEBISCITNI SPOMENIK NA GOSPODARSKEM POLJU

CELOVEC, v maju 1930. — Koroski Slovenci smo postali po plebiscitu lojalni avstrijski državljanji. Taki smo gotovo tudi danes in v naših zahtevah ni ničesar, kar bi ne bilo v skladu s tem našim stališčem. Upiramo se le proti našemu ponemčevanju, branimo se proti teptanju osnovnih pravic vsakega naroda, trpeti ne moremo žalitev in ponizovanj. Za svojo lojalnost smemo zahtevati in bi smeeli prizakovati vsaj to, da bi nas smatrali naši nemški sodelovali z enakopravne državljane in da bi spoštovali naše narodno čustvovanje. Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznam znamenje pričal o "domovini v narodu zvesti Koroški".

Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznam znamenje pričal o "domovini v narodu zvesti Koroški". Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznam znamenje pričal o "domovini v narodu zvesti Koroški". Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznam znamenje pričal o "domovini v narodu zvesti Koroški".

Prostor pri Krnskem gradu bi bil podsekovem mnemu iz zgodovinskih ozirov — na tem mestu je slovenski kmet v slovenščem jeziku izročal vojvodi vladarsko oblast — primeren in umesten, a v velikem obsegu zamisleni plebiscitni spomenik bi zatemnjeval arhitektonski lepo cerkev. Tako je obvezljivo sedetja točka, vrh Šenturške gore, kjer naj se postavi zares monumentalni spomenik. Vendar pa ima tudi poseben "odsek za spomenik".

Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznam znamenje pričal o "domovini v narodu zvesti Koroški". Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznam znamenje pričal o "domovini v narodu zvesti Koroški".

Ta plebiscitni spomenik naj bi se poznam znamenje pričal o "domovini v narodu zvesti Koroški".

PRIPOVEDOVALEC PRAVLJIC V SLUŽBI JAVNEGA PROMETA

Vsako evropsko velemesto ima dandanes vse premet urejen na ta ali oni način, s svetlobnimi znamenji, mehaničnimi pripravami, kazipoti ali prometnimi policisti. Vse te stvari so namenjene vzgoji sreča, ki so predvsem finančni značaj. Za dovoz materiala bi bilo treba nameři zgraditi 6 km dolgo novo cesto, kar bi veljalo okrog 600 tisoč šilingov. Kljub temu se je odsek odločil za Šenturško goro, ker upa, da bo velik del stroškov lahko krije v koroške plebiscitne zbirke v Nemčiji, katere denar je na najmanj 100.000 mark. deloma pa je način, s pomočjo — pripravljene pravilje. Mesto Sanghaj je najelo cel kup teh poklenkih ljudskih barrov, da bi vrsli službi prometnih inštruktorjev. Kakor prej romajo od cajnjev da ča, nica in nudijo občinstvo svoje pravilje in bajke. Ker so pa zdaj mestni, plačeni uradniki so dobile njih zgode nekakšen uraden značaj in prometno-politično ročeto. Pripravljajo o Ljubljani, ki je postal žrtev od motorja gnatnega tigra, in o Moju, ki ga je počrla polast — tovrstni avto. In moralna teh zgodbi: "Ostanji na hodniku, po sredi ceste se potejajo zmaji". In na ta način izlučena moralna učinkuje v Sanghaju tisočkrat bolj nego tucat policijskih preprevedano mesto.

IZGNANA ZA 400 LET

Zensko, ki ima le malo upanja, da bo utakali dan, ko ji bo dvojeno povrniti se v Pariz, so aretirali to dne istotom. 50-letnico, ki je odsedela že nešteto kazni, so namreč ob vsaki obisku izgnani za večje število let. Te izgnanske dobe so sčasom pomnožile na 400 let. To pa grešnec seveda nič ne moti, da bi se vedno znova ne vratala v prepopovedano mesto.

Pošten vzrok

SAMO en vzrok je za kaj in to je užitek. Navsezadnje precej dober vzrok. Cigaretta, ki jo izberete v dolgi vrsti, bo ona, ki zamore največ prispevati k vašemu veselju.

Camels so napravljene s to mislio — z mislio, da je pristen užitek kajte tisto, kar hocete v cigaret.

Ceji poskušate, boste našli osvežujoč razliko — milo, rahlo bogastvo izbranega tobaka — mešano harmonijo duha, svilene mehkobe — to napravlja kaj za užitek.

Dejstvo, da je več milijonov zbralo Camel kot katerokoli drugo cigareto, je prispevek k poštemu izdelku, ki je naprodaj v poštno svrho.

CAMELS
za užitek

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZEMLJA

Da, tako je bilo pred desetimi leti! Konja sta stopala prav tako živo, isto nestrapno pričakovanje je bilo v njem. A takrat je bilo vse nekaj drugega, kar ga je vlekovalo in mamillo. Ponosen je bil, da bo privikrat čisto sam urezal brazdo. Oče bo samo gledal. Pa čuditi se mora oče, čuditi se morajo vsi, ki ga bodo videli! Tudi travnik je še ves takšen! Njiva, ki jo bo oral, je ista!

Vse! A kaj bi dal, da je isti tudi se en? Granate so padale, kakor bi padale na njegovo srce. Iztrgalo, izruvale so onega lepega veselega fanta pred desetimi leti. Kar je še ostalo, so zemorili strupeni plini. Pusto, mriko je zdaj sreča. Veselje je vila iz njega vojna, hlek in oči. A nadomestila ni data.

Nekaj se je ohranilo v njem med preklinjanjem in sovraštvom. Tleto je in čakalo svojega trenutka. Ko je mislil, da je vojne, je mislil, da je mimo njih in se ustavljal na poljih.

— Moje njiive —

Oko mu je zasijalo mirno, nato v divjem hrepenjenju. Ugrinil se je v blelo ušnjico. Krije potasi kapljala na prst, ki se je mesala z vodo v jarku.

— To prokleto blato!

Oko je ugasmilo, a takoj se je zopet z ljubezni spomnil svojim

...
Teh njiiv! Usakanini!

All m. pač vrnejo, kar mu je iztrgala vojna v starih letih? All postane kdaj spet človek, kakršen je bil nekoc?

V hipu je zaželel, da bi postal!

Poslušal je, kako je crnilo rezalo brazdo. Kakor starec, ki ga neneve ne razveseli, je zastisal maledijo iz detinstva! Žila je živo jadran!

Pružnike je stisnil krepkeje v pesteh — in nikoli več morda ne prime — za puško. Ko bi se mu izvrgla prestanega prekletstva, iz vseh prečar izpolnila samo ta občuba! Nenazorna je zaverovala, da bi potem redno grude stregala tudi do rdeča, raskavko skorjo raz srce.

Plug je skrnihil ob kamen ter sunkom izkrcbil.

— Nisem vajen! Prekleto!

Australski se je besedil. Zazdel se mu je da se je pregrasil zoper zemljo. Čudno tuj se mu je zazdel ta občutek v prvem hipu. Posmehnil bi se mu. V starih letih, kakršen je preživel on, človek pozabila!

— Zemlja, moja zemlja! Vem, ti si ostala ista. Ti nočeš kletve.

Uravral je plug, prioral do konca. Očornil se je in pogledal. Gladka je bila in se svetila.

— Jaz sem jo urezal!

IZDELANI?

Roska vam da novo energijo. Koliko veselja pognete, ce postanete potni in zadovoljni. In kako nespornejše je vam da Energetika primača, da vam omogoči, da uporabite prenosno. Hitro odpravite žalosti, skodljene boljenosti in zadržane slike. Vprašajte tekmarja.

SEVERA'S ESORKA

KJE SE NAJAJA moj mož ANTON CELIN, ki je šel z doma dne 10. maja brez vsakega slovesa gololag in obroček. Prosim rojake v Smihtport, Pa., ce kdo kaj ve o njem, da mi počoča, za kar se že vnaprej zahvaljujem. — Alojzija Celin, F. 113, Clermont, Pa. (2x 22&23)

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

KOSE in DRUGO ORODJE iz JUGOSLAVIJE
Kosa za ravnkom, 25, 28, 30 in
32 palcev ..... \$2.
6 kos po 1.75
Pralica 1.30
Klepilino orodje 1.20
Motika 1.20
Srp 1.25
Brezni kamen 1.50
Ribečen za repo s dvema nožema 1.30
— Blago posiljam postnine prost.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 722, City Hall Sta.

New York, N. Y.

POMLAĐNI DNEVI V NEW YORKU

Zgoraj na levu vidite moža, katerega so premagale v parku pomladne sapice. Na desni sta dvi fanta, ki sta šla v tovarno samu po led ter ga dobila velik kos po znizani ceni. Spodaj je prizor ob nevečtorjenem napajališču za konje, sredi je pa Mr. J. Williams, ki se je letos prvi pojavit s slammikom na Peti Ave. Navzite koledarski pomladi so pa zadnji dnevi v New Yorku precej mrzli. Včerjdi je videti v novrnikih kot pa v slammikih.

ZANIMIVOSTI PTIČIJH POTOVANJ NAJLEPŠA LEDENA JAMA NA SVETU

Ptičeslovje se je seča zadnja tri Afriko. Ptice so potovale preko Rusije in Bolgarije v smeri na Carigrad, nato preko Male Azije v južnozahodni smeri na Alexandretto, odkopar so letile ob sirški obali in preletele Rdeče morje. Tu se je jata razširila preko Afrike, posamezne pa so dosegli celo Kapo, mesto na najužnejšem koncu Afrike.

Caplje, ki so jih obročkali na Madžarskem, so po poreku iz Srednje Nemčije. One iz zapadne Nemčije pa so po ugotovitvah dr. Thienemanna letile preko Francije, Španije in Gibraltarske ožine. Kako so prišle preko Sahare, je do danes žig unika.

V severozahodni Nemčiji posluje ptičja postaja Rositten, ki se le z vso vremeno posvetuje temu vprašanju in je potovanja nekaterih ptičjih vrst raziskala skozi do najmanjših opazovališč v Salzburgu in zlasti s pomočjo moskovskega društva biologov raziskala gibanje naših navadnih poljskih vratnic na podlagi analogij ustvariti pojme in predstave o fizikalnih silah.

"Samo nadščlovek bi iahko, govoril to govorico," je obracil Karapetov svojo misel, "in če bi nam hotel z njim razložiti: kaj je elektrika, ga ljudje ne bi razumeli, zakaj električne ni mogoče primerjati z nobeno drugo stvarjo na svetu. Po našem današnjem pojmovanju obstoji iz treh, dozdetno med seboj nedvibisljivih elementov: iz negativno električnih snovnih devic ali elektronov, iz pozitivno električnih devic, kakor so na pr. alfa žarki, in iz različnih vrst elektromagnetičnih žarkov, kakor na pr. gama žarkov, roentgenskih žarkov in komičničnih žarkov. Ti trije elementi pa nam vsljujejo domnevo, da se vse tri oblike, v katerih se utegne pričakovati elektrika, obenem spodbujajo v zvrstajnost in nabojem, kakor delci materije pa tudi z neko frekvenco in valovno dolžino. Lako pa pripisujemo oscilacijam etra. Elektrika je tedaj oboje: materija in valovanje. In zaradi tega potrebujemo novo terminologijo".

Posebne zanimive rezultate pa je prineslo obročanje čepelj. V Južni Afriki, kjer preizkušajo capljice iz Srednje Evrope so opazili, da imajo te ptice madžarske obročke. Obenem se je dolgočila natačenih njih pot iz Madžarske v Južno Afriko.

Ali DAM V NAJEM lepa pesnica tik ob likovani cesti. Tu je nekaj praznih lotov je naprodaj. Imam tuš lepe sohe za spalni in tudi hrano se dobri, ter lepo dvojane za razne prizivite, oddalčeno samo 20 milij iz Chicago. Rojakom se priporočam, da se ogledijo pri meni. Frank Spolar, 143 Wood St. (Dixmoor), Harvey, Ill. Tel. 1670 Harvey.

PRODAM

Slovensko Samostojno Bolniško Podporno Društvo
in Greater New York in okolico, ink.

ODBOR ZA 1938

Predsednik:
FRANK HOTKO
403 E. 32nd Street
New York City

Podpredsednik:
MICHAEL UREK,
1715 Gates Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tajnik in arhivar:
JOSEPH POGACHNIK,
Liberty Avenue,
Williston Park, L. I.

Blagajnik:
PETER RODE,
223 Alpha Place,
Glendale, L. I.

Zapisnikar:
MATTHEW CUREL,
67 Scholes Street,
Brooklyn, N. Y.

Nadzorni Odbor:
ANTHONY KOSIRNIK,
1021 - 85th Rd.,
Richmond Hill, L. I.

FRANK LUPSHIA,
431 Morris Avenue,
Rockville Center, L. I.

ANTON Cvetkovich,
93 Seneca Ave,
Brooklyn, N. Y.

TO društvo je sicer najboljše, to da najužnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačala že skoro 13 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtne podpore ter ima v blagajni nad \$15,000.00.

Kdor izmed rojakov ali rojkinj

že ni član tega društva naj vpraša

svojega prijatelja ali prijateljico ali

pa enega izmed odbornikov za na-

natčna pojasnila. V nesreči se še

le pozna kaj pomeni biti član do-

brega društva.

To društvo je sicer najboljše, to

da najužnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem

kratkem času svojega obstanka iz-

plačala že skoro 13 tisoč bolniške in

nad šest tisoč smrtne podpore ter

ima v blagajni nad \$15,000.00.

Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

POZOR, ROJÁKI

In naslov na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vas je naročina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročino ali direktno, all pa pri enem sledenih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. HOČEVAR
San Francisco, Jacob Laubin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ, Frank Janesh, A. Safté
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA

Indianapolis, Louis Barten

ILLINOIS

Aurora, J. Verbica
Chicago, Joseph Bish, J. Bevček, Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambrick, J. Zalec, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelic
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich
Summit, J. Horvat
Waukegan, Frank Petkovsek in Jož Zelenec

KANSAS

Girard, Agnes Močnik

Kansas City, Frank Zagor

MARYLAND

Steyer, J. Cerne
Kumbriller, Fr. Vodovsek

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular, Ant. Janežič

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, A. Pagan, Frank Pucelj
Ely, Jos. J. Pestel, Fr. Šekula
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Fraček Hrvatin
Sheboygan, John Zorman
West Allis, Frank Štok

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgel

MONTANA

Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Pantan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternscha
Little Falls, Frank Masie

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hilt
Cleveland, Anton Šebek, Chas. Karlinger, Louis Rudman, Anton Simčič, Math. Slapnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kumša
Niles, Frank Kogovšek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON

Oregon City, J. Kollar

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakšek
Bessemer, Louis Hribar
Braddock, J. A. Germ
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ronan

RHODE ISLAND:

Drafton, Fr. Machek
Export, G. Pravč, Louis Japancič, A. Skerlj
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math. Kamlin
Greensburg, Frank Novak
Homer City in okolico, Frank Feřenckach
Irwin, Mike Paushek
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz

KRAJN, ANT. Taučelj

Luzerne, Frank Balloch

MANOR, FR. Demšhar

Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Žust
Moon Run, Fr. Podmilšek
Pittsburgh, Z. Jakšek, Vinc. Arh in U. Jakobčič, J. Pogačar
Presto, F. B. Demšhar
Reading, J. Peščar
Steelton, A. Hren
Unity Sta. in okolico, J. Škerl, Fr. Schirer

West Newton, Joseph Jovan
Wilcock, J. Peterel

UTAH

Helper, Fr. Krebs

WEST VIRGINIA:

<div data-bbox="833 744 973 774" data

